

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdl

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

V období novověku pak došlo minimálně jedním směrem k rozšíření systému severozápadním směrem, a to úzkými slepými chodbami, které procházejí kruhovými síněmi s větracími otvory. Síně měly v průměru 3 m a stejně tak byly vysoké. Na podlahách byly nalezeny fragmenty novodobé keramiky, která je datuje rámcově do průběhu 16.–17. stol. Nálezy byly vzhledem k nemožnosti provedení celkového výzkumu a zaměření ponechány na místě s tím, že výzkum bude v těchto prostorách dále pokračovat, přičemž bude směřován ke zpřístupnění celého systému.

Zdeněk Čížmár

Resumé

Preskače (Bez. Znojmo). Mittelalter (14. Jahr.), Neuzeit (17.–18. Jahr.). Dorf, Befestigung, Unterirdisches Stollensystem. Rettungsgrabung.

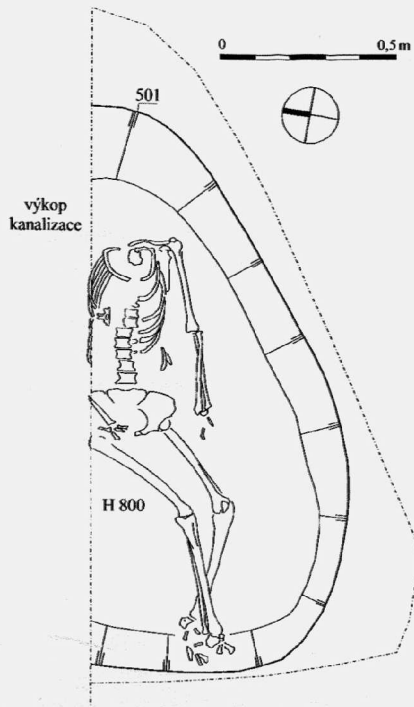
RAJHRADICE (okr. Brno-venkov)

Intravilán. Raný středověk, středověk. Sídliště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum byl vyvolán stavbou podtlakové kanalizace. Zasažena byla celá zastavěná část obce, přičemž jednotlivé větve byly zahloubeny maximálně kolem 1 m pod úroveň dnešního povrchu a zpravidla nedosáhly podloží. Archeologické situace se podařilo zachytit pouze v severní části ulice Opatovická a severně od intravilánu v ulici Za sýpkou, tedy v obou případech na velmi mírném jižním svahu v nadmořské výšce 186 až 188 m n. m., který plynule přechází do ploché nivy v okolí Svatky.

Archeologický výzkum byl realizován formou průběžného dohledu, během nějž se podařilo 17. 8. 2005 zjistit sídlištní situace v již jen obtížně přístupné hlubší šachtě u domu č. p. 3 v Opatovické ulici. Sídlištní situace zachycené v šachtě u č. p. 16 byly zjištěny 19. 8. 2005 na základě oznámení stavebníka, pana L. Máta, o nálezů staré nádoby (při hloubení výkopu byl vyzvednut novověký hrnec). V obou případech byly pouze začištěny, dokumentovány a navzorkovány dostupné profily. Zachycené sídlištní situace vrcholně středověkého a novověkého stáří můžeme interpretovat jako původní jádro obce Rajhradice. V jednom případě šlo o zahloubenou jámu vyplněnou požárovou destrukcí, v druhém pak o složitější souvrství se zbytky kamenného zdiva.

Porušení hrobu 800 v ulici Za sýpkou bylo nahlášeno Policií ČR 14. 6. 2005; lebka a část trupu byla vyzvednuta z hromady. Výkop byl dále rozšířen pro zachycení celého půdorysu, následně byl hrob vypreparován a zdokumentován kresebně a fotograficky. Popis hrobu: obrys jámy 500 byl špatně patrný; půdorys nepravidelně oválný, stěny konvexní, dno ploché, profil vanovitý; délka 1,65, zachycená šířka 0,8, hloubka od úrovně povrchu 1,3 m; orientace Z-V; zásyp: 105 – světlý písek, kyprý, skvrnky mírně tmavé hlíny. Skelet byl zachován dobře, mrtvý uložen na zádech, nohy mírně pokrčeny (nejspíše z důvodu malých rozměrů hrobové jámy). Jediným nálezem je keramický zlomek (inv. č. 137/05 – 800/1) nalezený v zásypu cca 0,3 m nad úrovní skeletu. Souřadnice hrobu měřené pomocí GPS stanice Pathfinder: 1172092,007; 597570,391; 187,963 (JSTK: odchylka měření 1,8 m).

Obr. 169. Rajhradice. Kostrový hrob v ulici „Za sýpkou“. Rajhradice. Der Skelettgrab in der Str. „Za sýpkou“.

Ojedinelý kostrový hrob můžeme zařadit podle tohoto zlomku keramiky ze zásypu jen rámcově do raně středověkého období; pravděpodobná je jeho souvislost s pohřebištěm ze středohradištního období, zachyceným v bezprostřední blízkosti v roce 1975 (Staňa 1977).

David Parma

Literatura

Staňa, Č. 1977: Zachraňovací průzkum u sýpky v Rajhradcích (okr. Brno-venkov), *Přehled výzkumů 1975*, 56.

Resumé

Rajhradice (Bez. Brno-venkov). Innenbereich der Gemeinde. Frühmittelalter, Hochmittelalter. Siedlung. Grab. Rettungsgrabung.

RATÍŠKOVICE (okr. Hodonín)

„Padělký“. Mladší doba hradištní. Výrobní objekt. Záchranný výzkum.

V lednu 2005 provedl Archeologický ústav AVČR Brno, pracoviště Mikulčice, při západním okraji zastavěné části obce záchranný výzkum technického zařízení na výrobu dehtu z 11.–12. stol. Nálezová situace byla silně porušena neodborným zásahem amatérů.

Byly zjištěny dva objekty kruhového půdorysu, zahloubené těsně vedle sebe do písčitého podloží. Menší jáma o průměru 82 cm s nálevkovitě se zužujícími propálenými stěnami se v hloubce 100 cm pod dnešním povrchem

stupňovitě zužovala a pokračovala až do hloubky 150 cm, kde končila rovným dnem o průměru 22 cm. Druhý objekt kruhového půdorysu s průměrem 150 cm byl v hloubce 125 cm pod dnešním povrchem ukončen rovným dnem. První z objektů lze na základě tvaru a charakteru výplně poměrně jednoznačně identifikovat jako zařízení určené v výrobě dřevného dehtu. Funkce druhého, většího objektu s plochým dnem není jasná. Lze však předpokládat úzkou funkční souvislost s popsaným výrobním objektem, snad byl jeho předpeční jámou.

Výrobní objekt z Ratiškovice je zajímavý tím, že podobné nálezy výrobních zařízení jsou poměrně řídké. Geograficky nejbližší objekty podobného charakteru jsou doloženy ze zaniklé vsi Záblačany u Polešovic (12.–13. stol.) a ze Starého Města (9. stol.). Nejznámější naleziště s celými bateriemi podobných dehtářských jam z 9.–11. stol. jsou známy z horního Ponitří na Slovensku (Bojnice, Koš).

Lumír Poláček, Jaroslav Škojec

Literatura

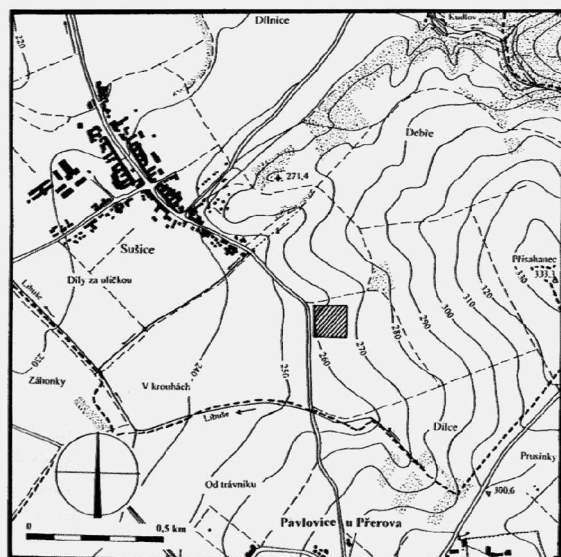
- Biermann, F. 1998: Teererzeugungsgruben als Quellen zur mittelalterlichen Technik- und Wirtschaftsgeschichte im westslawischen Siedlungsraum. *Ethnographische Archäologische Zeitschrift* 39, 161–187.
- Poláček, L., Škojec, J. 2005: Archeologický objev výrobního zařízení z 11.–12. století v Ratiškovicih. *Ratiškovický zvon* 1/2005, 9–10.

Resumé

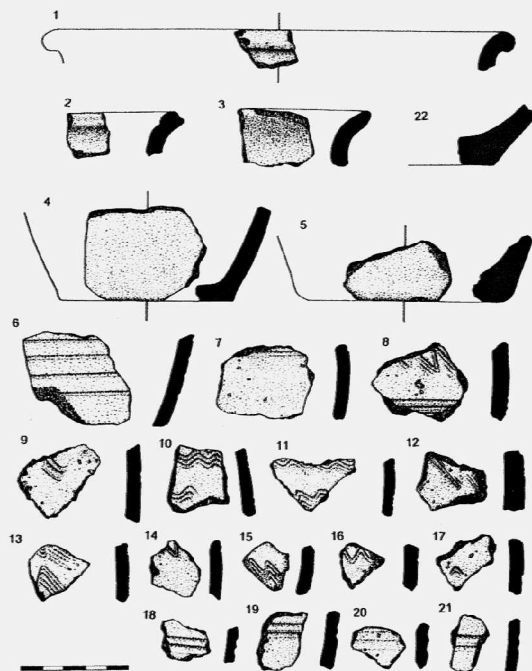
Ratiškovice (okr. Hodonín), „Padělky“. Jungburgwallzeit. Erzeugungsanlage – Teererzeugung. Rettungsgrabung.

SUŠICE (okr. Přešov)

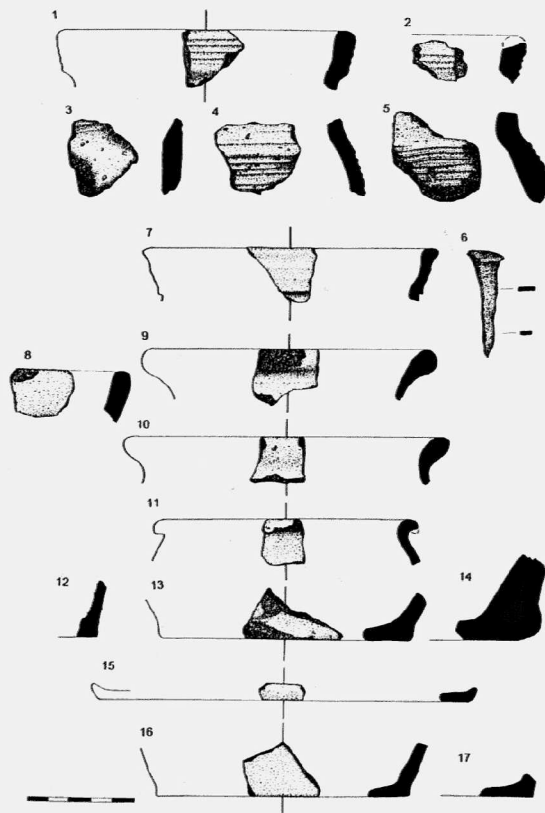
„Dílce“. Raný středověk. Sídliště. Povrchový průzkum.

Obr. 170. Sušice (okr. Přešov), „Dílce“.
Sušice (Bez. Přešov), „Dílce“.

Obr. 171. Sušice (okr. Přešov), „Dílce“. Výběr keramiky z doby středohradištní.
Sušice (Bez. Přešov), „Dílce“. Keramikauswahl aus der mittleren Burgundzeit.

Obr. 172. Sušice (okr. Přešov), „Dílce“. Výběr vrcholně a pozdně středověké keramiky.
Sušice (Bez. Přešov), „Dílce“. Hoch- und Spätmittelalter, Keramikauswahl.